

Onder het voorzitterschap van Marleen Reynders vierde onze afdeling in 2015 haar 50-jarig bestaan.

Marleen gaf Guido Van Gutschoven en Dany Vandepoel, twee veteranen van onze afdeling, de opdracht het academische gedeelte van de feestelijke viering met een feestrede op te luisteren.

Beide oud-voorzitters gingen de uitdaging aan en kweten zich met humor van hun taak.

"We doken in vergeelde archieven, in flinterdunne doorslagen van brieven, vergeelde mappen, ja in zelfs door muizen aangevreten kaften. We hebben moeten vaststellen dat met de komst van het digitale tijdperk het tijdperk van de archieven opgehouden heeft te bestaan".

ENKELE WEETJES OVER DE BEGINJAREN VAN ONZE AFDELING

Zoals jullie allicht weten werd onze afdeling officieel opgericht **op 24 juni 1965**, als **twaalvende afdeling** binnen de Orde.

Zoals blijkt uit de brief van het "Kollege van Landsheer en Wethouder" van 7 juli 1965 werd na een vergadering in Rotselaar een voorlopig bestuur van drie Raadsheren aangesteld, met de heren **De Somer, Vranckx en Van Roey**. De heer De Somer werd aangeduid om de eerste bijeenkomst samen te roepen onder meer met het oog op het verkiezen van een nieuw bestuur.

Op de eerste lijst, geldig tot 1 september 1965 vinden wij de namen terug van **Etienne Anciaux, Constant Boon, Pieter De Somer, Jozef Mulier, Alfred Raport, Theo Smedts, Raymond Van den Bergh, Gustaaf Van Roey, en Alfons Vranckx**.

Van een eigenlijke stichtingsvergadering vinden wij niets meer terug in de archieven.

Wel vinden wij een brief terug van 12 november 1965 waarin de voorzitter P. De Somer de leden uitnodigt voor een vergadering op dinsdag 23 november in het Spaans Dak. De kosten bedroegen toen 200 euro, dienst en drank inbegrepen. De voorzitter zou zelf een uiteenzetting houden over zijn reisindrukken naar China.

Een volgende bijeenkomst werd gehouden op 21 december 1965 in de Salons Georges. De uitnodiging vermeldt en ik citeer "Met deze bijeenkomst wensen we vooral een nauwere contactname en een intieme kennismaking tussen onze leden te zien tot stand komen. Daarom houden we er ook aan de **dames** te verwelkomen op deze avond". Einde citaat. De deelname in de onkosten voor het koud buffet bedroeg 225 frank, of ongeveer 5,5 euro.

Merkwaardig is dat onze afdeling toen niet alleen voor het eerst bijeenkwam hier in de salons Georges, maar we lezen ook in dezelfde brief dat het bestuur besloten had om voortaan de bijeenkomst te houden op de derde dinsdag van de maand.

Onze afdeling vergadert dus niet alleen reeds sedert 50 jaar hier in de Salons Georges maar ook reeds sedert 50 jaar in principe op de derde dinsdag van de maand.

Op 20 januari 1966 werd onze afdeling uitgenodigd door de afdeling Mechelen, met onder meer een bezoek aan het kunstatelier Gaspar De Wit aan de Zakstraat te Mechelen. Waarom citeren wij dit? Omdat bij de lijst van de leden van de afdeling Leuven die dienden uitgenodigd te worden wij voor het eerst de vermelding van de naam van onze medelid **Frans Gullentops** terugvinden.

Inderdaad, beste vrienden, Frans was er van den beginne bij en is de enige van de eerste leden die nog steeds trouw de bijeenkomsten van onze afdelingen bijwoont. Wij willen hem vanavond speciaal van harte danken niet alleen voor zijn **50-jarig lidmaatschap** maar ook om zijn zovele gewaardeerde uiteenzettingen, tussenkomsten en inzet voor onze afdeling.

Onze afdeling hield blijkbaar ook van in den beginne van feesten. Zo lezen wij in een brief van 2 juni 1966 dat de leden uitgenodigd werden op een tuinfeest bij Dr. Etienne Anciaux, vader van ons medelid Luce Anciaux.

Op 17 juni 1967 werd dit tuinfeest gehouden in Rega's Hof te Rotselaar, bij de ouders van ons medelid Pieter Smedts. In de uitnodiging lezen we dat er, bij goed weer, gelegenheid tot zwemmen was en dat de leden verwacht werden in cocktail en smoking. Over de eisen waaraan de zwemkledij diende te beantwoorden werd niet gesproken.

De traditie om het werkjaar af te sluiten met een tuinfeest werd vele jaren volgehouden toch lezen wij in enkele verslagen dat op de duur de tuinfeesten meestal gehouden werden in Rega's Hof omdat er toch heel wat leden lieten opmerken dat zij niet de mogelijkheid hadden om dit tuinfeest bij hen thuis te organiseren.

Het laatste tuinfeest had plaats in 1983. **Vanaf 1984** werden deze tuinfeesten vervangen door uitstappen. Nog recenter ontstond **de traditie van de jaarlijkse wandeling**. **Paul De Smedt** organiseerde de eerste wandeling in mei 1999.

In de brief met de uitnodiging voor dit tuinfeest van 7 juni 1967 worden wij ook voor het eerst geconfronteerd met een jarenlange traditie, die zelfs tot op vandaag blijkbaar wordt volgehouden. Waarvan er in de archieven meerdere sporen terug te vinden zijn is dat de voorzitter de leden met aandrang vraagt om tijdig te antwoorden. En niet alleen dat, de leden werden ook aangemaand om hun achterstallige bijdragen of kosten voor de maaltijden te betalen.

U ziet Dames en Heren hoe **oerconservatief** onze afdeling is, hoe wij houden van traditie en hoe wij deze traditie ook reeds 50 jaar blijven volhouden!

Zo vergaderen wij al sedert vijftig jaar hier in de Salons Georges, houden wij onze bijeenkomsten reeds 50 jaar op de derde dinsdag van de maand, blijven wij houden van gezellig tafelen en feesten, en blijven wij trouw aan de traditie om de penningmeester reikhalzend te laten uitkijken naar onze betalingen of de secretaris hoopvol te doen uitkijken naar onze mail met het verlossend bericht of wij al dan niet aanwezig zullen zijn.

Maar er zijn nog andere tradities.

Zo stelden wij vast bij het doorbladeren van de archieven dat wij een onweerstaanbare drang hebben om om de zoveel jaren toch maar weer dezelfde onderwerpen ter discussie te brengen.

Reeds na enkele jaren werd in onze afdeling de discussie gevoerd over de **verjonging en de diversificatie van het ledenbestand** of werd er een **enquête** gehouden over de **activiteiten en uiteenzettingen** die dienden aan bod te komen of nog werden er discussies gevoerd over de aanwezigheden of beter **afwezigheden** op de bijeenkomsten.

Een andere rijke traditie is de brede interesse die onze afdeling steeds gehad heeft voor **muziek en cultuur**. Reeds op 18 mei 1967 of amper twee jaar na haar oprichting woonde onze afdeling een uitzonderlijk muziekconcert bij in het Paleis voor Schone kunsten met werken van Menuhin, Grumiaux, Francescattie en Oistrah.

In 1970 organiseerde onze afdeling een concert In het Arenbergkasteel met optreden van Barbara Polasek.

Onze medelid **Edgard Pouelmans** organiseerde op 16 maart 2000 het eerste gewestconcert samen met de afdeling Kortenberg. Er waren toen meer dan 150 Princeleden aanwezig in het Koninklijk Muziekconservatorium te Brussel. Het derde gewestconcert in ditzelfde gebouw in 2002 kende zelfs een overweldigend succes met 600 aanwezigen.

Sinds 2003, en dank zij ons medelid **Dani Vandepoel** die reeds sedert vele jaren instaat voor de cultuurbeleving niet alleen in onze afdeling maar ook in het gewest, is onze afdeling samen met andere afdelingen van het Gewest trouw aanwezig op de Laureatenconcerten in Leuven.

Maar er zijn niet alleen de **concerten**. Zoals reeds gezegd zijn ook de **bezoeken aan waardevolle tentoonstellingen of cultuurevenementen** een jarenlange traditie, die reeds aanving in 1966. De Vlaamse Wandtapijten, Dirk Bouts, Opening van het Museum M, Rogier van der Weyden, Michiel Coxie en Vesalius zijn er enkelen van.

En vergeten wij zeker niet de voorstelling van de monoloog, de Schreeuw van Ensor, die door ons medelid Ludo Beheydt geschreven werd en gebracht werd door Bert Van Nieuwenhuyse op 6 februari 2007.

EN HOE STOND HET NU MET HET LIDMAATSCHAP VAN DE DAMES IN DE ORDE VAN DEN PRINCE EN IN ONZE AFDELING?

Het lidmaatschap van de Orde van den Prince was voor dames jarenlang een **taboe**. Het doorbreken van dit taboe is evenmin zonder slag of stoot kunnen gebeuren en ontlokte menige discussies in het Presidium, de gewesten en de afdelingen.

Om u een idee te geven van hoe moeilijk de positie van de vrouw in de Orde van den Prince in de jaren 70 was citeer ik graag uit een brief van L. Struye uit Wespelaar, vermoedelijk voorzitter van de afdeling Keerbergen, die een uitnodiging stuurt naar de leden van zijn afdeling en naar de Kiwanis Leuven en schrijft : Qualitate qua als voorzitter heb ik de ernstige verwijten van antifeminisme aan mijn adres bijzonder ter harte genomen wat resulteert in een persoonlijke uitnodiging aan het adres van uw echtgenote c.q. verloofden. En de voorzitter voegt er fijntjes aan toe: “ Vanzelfsprekend, bij mogelijke verhindering van uzelf, zal een 'princelijke' zorg aan uw eega besteed worden”.

Hoewel de Orde gesticht werd in 1955 duurde het tot 16 oktober 1978 alvorens een eerste verzoek om een dame als lid van de Orde op te nemen aan de Gewestpresident Holland-Utrecht werd voorgelegd.

De jonge Haagse afdeling wilde immers **mevrouw Inge Kristofferson**, culturele raad bij de Belgische Ambassade, als volwaardig lid van haar afdeling opnemen.

De Gewestpresident reageerde wel positief maar wilde toch eerst ook het Presidium raadplegen.

Inmiddels sprak ook de Gewestraad zich positief uit maar voegde er toch fijntjes aan toe dat “de algemene voorkeur uitging om de Orde van den Prince als een mannengezelschap te handhaven”.

Het Presidium poogde de hele zaak nog wat op de lange baan te schuiven maar, na nog een bevraging bij de Gewestraden, werd uiteindelijk op 7 april 1979 de knoop doorgehakt. Het Presidium besliste dames toe te laten met negen stemmen voor, één stem tegen van de Stad Antwerpen, en één onthouding van ..... u raadt het nooit, van het Gewest Brabant. Wie toen de Gewestpresident was weten wij, maar vertellen wij lekker niet.

Uiteindelijk werd het **eerste vrouwelijk lid van de Orde plechtig geïnstalleerd op 16 juni 1979 in het Prinsenhof te Delft** door de toenmalige gewestpresident Arnold Beerkens.

De **afdeling Leuven** wachtte tot **19 juni 1990** om een **eerste dame als lid** op te nemen.

Monique Cosijns, weduwe van het overleden lid van de afdeling Leuven, Gaston Cosijns, werd op die datum als lid van de afdeling opgenomen. Wij vermoeden niet dat haar opname als lid destijds zoveel niet zo heftige discussies opriep in onze afdeling.

Wel stellen wij vast dat **een tweede dame, Dani Vandepoel**, pas vier jaar later, op 21 juni 1994 geïnstalleerd werd. Het is echter pas vanaf 2003 dat wij in onze afdeling een significante groei van het aantal dames kennen zodat wij thans met 10 stilaan groeien naar een gezond evenwicht.

Waar onze afdeling echter ook toch wel wat in gebreke blijft is het aan bod laten komen van dames als spreker.

Het is slechts 9 jaar na haar oprichting dat de eerste dame in onze afdeling kwam spreken. Op 19 november 1974 hield Rose Gronon een lezing over haar boek Ishtar.

Het duurde daarna 14 jaar alvorens er opnieuw aan een dame spreekrecht werd verleend. Mevrouw Maria Casteels-Van Daele hield toen een toch wel voor die tijd en voor de orde gewaagde uiteenzetting met als titel “ Reflecties van een kinderarts in verband met abortus “.

In september 1988 kwam Mevrouw Rouffaer–Meyers spreken over Leuven en zijn cultuur.

In september 1992 kreeg Katelijne Malfliet het woord over “Het Europa van Maastricht en de Oost-Europese landen “.

Het duurde dan weer 6 jaar alvorens ons betreurd medelid Veronique Van de Kerckhove een uiteenzetting kwam geven. We spreken van 1998.

Er is duidelijk een grote discrepantie tussen mannelijke en vrouwelijke sprekers. Zelfs de laatste jaren is hier geen verandering en blijkt de **sprekershoek** een vooral **mannelijke aangelegenheid**.

Met luide stem zeggen wij ook : **Dames, aan u het woord**.

Wij zouden het nog over zoveel andere dingen kunnen hebben.

Bijvoorbeeld over de leden van onze afdeling, die zich ingezet hebben voor de Orde in het algemeen, zoals **Jan Bosselaers** die **van 1987 tot 1990 President van de Orde** was, of **Karel De Smedt, Edgard Pouelmans en Gerard Hof** die verantwoordelijkheid opnamen als **gewestpresident**. Wij zouden het nog kunnen hebben over al diegenen die het voorzitterschap of een bestuursfunctie in onze afdeling op zich namen, of over allen die zich ingezet heb om kwaliteitsvolle uiteenzettingen te geven of een uitstekende spreker aan te brengen. Wij zouden tenslotte ook heel uitgebreid kunnen spreken over allen die ooit lid waren van onze afdeling en die, ieder op zijn manier, een toegevoegde waarde betekende.

Maar het belangrijkste is dat zij en wij samen de boeiende geschiedenis van onze afdeling hebben geschreven, ieder op zijn manier, ieder met zijn inbreng.

Zij allen hebben ertoe bijgedragen dat lid zijn van de Orde van den Prince een verrijkende belevens is en blijft. Zij allen tonen aan dat ondanks vijftig jaar geschiedenis de Orde van den Prince nog steeds actueel is en haar doelstellingen in Amicitia et Tolerantia nog steeds de moeite waard zijn.

En is dat niet veel essentiëler dan een aantal feiten en fait divers uit het verleden?

Dani Vandepoel en Guido Gutschoven